

ningerne, bautastenene, gravhøjene og storstensgravene.

Endelig vil også landskabet og dets historiske forudsætning for bosætningen, landbruget og søfarten blive inddraget i kortlægningen af en række karakteristiske lokalområder med høj kulturmiljøværdi. Det vil ske med særlig vægt på en karakteristik af de kulturhistoriske og landskabelige hovedtræk.

Sigtet med »Kulturmiljøatlas Bornholm« er at skabe en platform for dels amtets og kommunernes politikformulering, planlægning og administration, dels en bredere folkelig- og turist- og erhvervsmæssig forståelse for nødvendigheden af og muligheder i at sætte fokus på kulturmiljøet som en fundamental kvalitet i vore fysiske omgivelser.

Skov- og Naturstyrelsen gennemfører hvert år i september Bygningskulturens Dag i samarbejde med den af miljø- og energiministeren udpegede »Nationalkomiteen for Bygningskulturens Dag«. Arrangementet er led i Europarådets »European Heritage Days«, der gennemføres i mere end 40 lande årligt, og har til formål at åbne døre og porte, der normalt er lukkede, for befolkningen. Temaerne har de sidste to år været henholdsvis »Torve og Pladser« og »Skuret« og temaet i 2001 vil blive »Nyt liv i gamle huse«.

Kriterierne for anvendelse af naturforvaltningsmidlerne, som lægges til grund for Skov- og Naturstyrelsens naturforvaltningsindsats, og som er tiltrådt af Naturforvaltningsudvalget indebærer, at der i princippet er afsat 10 procent af naturforvaltningsmidlerne til anvendelse for kulturmiljøprojekter, ligesom kulturmiljøet indgår som en del af mange naturforvaltningsprojekter.

Finanslovsaftalen for 2001 sikrer også, at der afsættes midler til kulturmiljøprojekter og formidlingen heraf.

Skov- og Naturstyrelsen har iværksat et projekt med henblik på at udvikle kulturmiljøindikatorer svarende til indikatorerne på miljø- og naturområdet. Sigtet hermed er at forsøge at udvikle indikatorer, som gør det muligt løbende at aflæse og videreformidle tilstanden i kulturmiljøerne.

Styrelsen arbejder endvidere på at forbedre grundlaget for udarbejdelse af VVM-redegørelser, således at det sikres, at konsekvenserne for kulturmiljøinteresserede beskrives i VVM-redegørelserne på linie med konsekvenserne for beskyttelse af dyr og planter og miljøbeskyttelsen.

Skov- og Naturstyrelsen har prioriteret formidlingen af kulturmiljøet i form af dels udsendelsen af en

række publikationer, dels gennemførelsen af en række arrangementer omkring konkrete projekter. Det drejer sig om publikationen »Hvad skal vi med kulturmiljøet?« samt to pjecer om fredede bygninger; »Fredning« og »Når bygningen er fredet«. Hertil kommer »Pas godt på din by«, en publikation om nødvendigheden af og mulighederne i by- og bygningsbevaringen, tre guides med populær formidling af de tre største borgruiner i Danmark: Hammershus, Kalø og Vordingborg samt den fællesministerielle publikation »Europa – vor fælles kulturarv«.

Med ruinkampagnen gennemfører Skov- og Naturstyrelsen restaurerings- og vedligeholdelsesarbejder på omkring 25 ruiner om året. De senere års arbejde har bl.a. omfattet større eller mindre arbejder på Hammershus, Vordingborg, Søborg, Søbygaard, Gamleborg i Almindingen, Christiansø, Dybbøl Skanse IV, Kalø, Sønderborg Slot udenværker, Frederedecia vold, Sct.Laurentii kirkeruin og Skagens tiilsandede kirke. Der er siden 1997 gennemført restaureringsarbejder på ca. 6-8 megalitter (jættestuer, stendysser, gravhøje m.m.) om året. I år 2001 planlægges udført en større restaurering af jættestuen Klekkendehøj på Møn.

Skov- og Naturstyrelsen har endvidere mulighed for at erhverve fredede og bevaringsværdige bygninger med henblik på løsning af særligt vanskelige restaureringsopgaver. Eksempler på sådanne eksemplariske restaureringsopgaver er Stenbrudsgården og Frederik V's sandstensbrud på Bornholm, der blev erhvervet af staten i 1992, Salling Østergård i Sundsøre Kommune, der er et firlænget borganlæg fra 1500-tallet, som - stærkt truet af forfald - blev erhvervet af Skov- og Naturstyrelsen i 1998.

Miljø- og energiministerens konference for de regionale faglige kulturmiljøråd den 13. november 2000 blev afholdt for at gøre status over rådernes virksomhed gennem de første år. Til konferencen havde Skov- og Naturstyrelsen udarbejdet en rapport om erfaringerne fra rådernes virke i de første par år.

På konferencen stod det klart, at en af de største udfordringer på kulturmiljøområdet er en styrkelse af det kommunale bevarings- og kulturmiljøarbejde, samt at kulturmiljørådene mangler formelle tilgange til deres inddragelse i dette arbejde.

I tilknytning til initiativerne til lovforslaget vil miljø- og energiministeren sende et brev til kommunerne, hvori ministeren vil redegøre for nødvendigheden af og mulighederne i at inddrage kulturmiljøet i den kommunale planlægning.